Myndigheten för civilt försvar

Remissvar

Datum	Ärendenummer
2026-11-06	MCF 2026-11891
Ert datum	Er referens
2026-11-09	Ju2026/01599

Sektionen för personalförsörjning och samhällsplanering (SI-UT-PS)
Daniel Lundquist Kjellén
010-240 40 71
Daniel.Kjellen@mcf.se

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet SOU 2026:42 Ett nytt regelverk för granskning av utländsk finansiering av trossamfund och andra verksamheter

Sammanfattning

Myndigheten för civilt försvar instämmer i stort med utredningens förslag om hur ett nytt regelverk för granskning av utländsk finansiering av trossamfund och andra verksamheter bör se ut. Inget av förslagen avstyrks, men myndigheten vill skicka med ett antal synpunkter på förslagen.

Framför allt ser myndigheten inte att utredningen i tillräckligt stor utsträckning beaktar andra civilsamhällesorganisationer än trossamfund och religiösa organisationer.

Myndigheten tillstyrker därtill utredningens utgångspunkter kring legitimiteten i utländsk finansiering av trossamfund i stort och utredningens förslag om gränsvärde för anmälningspliktiga överföringar.

Myndigheten efterfrågar ytterligare analys kring tidsfristen för anmälan av utländsk finansiering, och lyfter vikten av att en myndighet som både fördelar finansiering till organisationer och granskar organisationerna har en robust uppdelning mellan dessa uppgifter.

Utredningens utgångspunkter

Myndigheten för civilt försvar håller med om utredningens utgångspunkt att utländsk finansiering i sig inte är problemet, men att det behövs mekanismer för att hantera situationer då sådan finansiering hotar viktiga värden i det svenska samhället.

Anmälningsförfarandet (10.8)

Myndigheten för civilt försvar tillstyrker förslaget om att en organisation ska anmäla mottagande om utländsk finansiering som överstiger gränsvärdet 150 000 kronor senast en viss tid innan mottagandet sker. Utredningen har föreslagit att den tiden ska vara en månad, men att det också går att göra undantag om det finns särskilda skäl.

Myndigheten för civilt försvar ser vikten av att den granskande myndigheten har tid att granska inkomna anmälningar, men som utredningen påpekar är det inte säkert att den mottagande organisationen känner till att en överföring kommer att genomföras i så god tid. Det kan sannolikt vara så att många överföringar kommer att ske med betydligt kortare förvarning, om de inte är återkommande och därför sedan tidigare kända. Därmed är en månads framförhållning inte nödvändigtvis realistisk i många eller till och med de flesta fallen.

Valet av granskningsmyndighet (11.4)

Utredningen lyfter den problematik som kan uppstå då en myndighet, i det här fallet MUCF, har dubbla roller i förhållande till civilsamhällesorganisationer – både att fördela finansiering till organisationerna och att granska dem. Myndigheten för civilt försvar vill understryka vikten av att en uppdelning av dessa uppgifter är robust så att den ena inte inverkar negativt på den andra, och att de dubbla rollerna inte innebär att förtroendet för myndigheten tar skada.

Behov av fördjupad analys (2.3 – Inledande avgränsningar)

Utredningen klargör i sitt betänkande att man beaktat andra verksamheter än trossamfund i förhållande till förslagen, men de slutliga förslagen berör framför allt trossamfund och organisationer med religiös verksamhet. I vissa fall (till exempel politiska partier och skolhuvudmän) har utredningen motiverat frånvaron av förslag med att det redan finns regelverk gällande andra typer av civilsamhällesorganisationer.

Att inte föreslå ytterligare regelverk där det redan finns bedömer Myndigheten för civilt försvar vara en rimlig utgångspunkt. Det finns dock ett stort antal verksamheter och organisationer i det svenska civilsamhället. Det kan vara mer sannolikt att den typ av finansiering som direktivet och utredningen tar sikte på riktar sig till trossamfund och andra religiösa organisationer. Myndigheten för civilt försvar efterlyser dock ytterligare analys kring risker och förslag på utformning av lämpliga regelverk för utländsk finansiering av andra civilsamhällesorganisationer än dem med religiös verksamhet. Det är samtidigt viktigt att sådana regelverk, oavsett vilka organisationer de omfattar, inte har större negativ inverkan på legitim verksamhet än nödvändigt.

I detta ärende har överdirektör Anna Starbrink beslutat. Tf avdelningschef Anna Nyman har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också sektionschef Anna-Karin Hamrén samt utredare Daniel Lundquist Kjellén och handläggare Vendela Dobson deltagit.

Anna Starbrink

Anna Nyman